

УДК 658.152:005.342]:631.11](045)

М. А. Однорог,
к. е. н., завідуючий економічного відділенням, Технологіко-економічний коледж
Білоцерківського національного аграрного університету, м. Біла Церква

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

М. Odnorog,
Ph.D. in Economics, Head of the Economic Department,
Technological and economic college Bila Tserkva National Agrarian University

INVESTMENT PROVIDING INNOVATIVE PROCESSES IN AGRICULTURAL ENTERPRISES

У статті обґрунтовано методику комплексної оцінки інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств, що заснована на використанні системи підрахунків. Визначено основні методологічні напрями, що дозволяють визначити інноваційні процеси. Розроблено алгоритм оцінки використання інвестиційного забезпечення інноваційних процесів сільськогосподарських підприємств. Запропоновано методику оцінки використання інвестицій, яка дозволяє досить об'єктивно оцінити діяльність сільськогосподарських підприємств з урахуванням їх ресурсозабезпечення. Приділено увагу питанням оцінки інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств на інноваційній основі. Обґрунтовується можливість визначення інноваційних стратегій підприємства на основі оцінки інвестиційної привабливості. Дається коротка характеристика розробленою методикою оцінки інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. Матеріал статті орієнтований на широку аудиторію науковців, викладачів, працівників державних органів виконавчої влади та студентів вузів.

In the article the method of comprehensive evaluation of investment support agricultural enterprises, which is based on the use of estimates. The main methodological directions for determining innovative. The algorithm estimates the use of investment support innovation processes farms. The method of evaluation of the use of investment, which allows one to objectively assess the work of the agricultural enterprises taking into account their resource provision. Attention is paid to the assessment of investment support of agricultural enterprises on the basis of innovation. Substantiates the ability to define innovative strategies based on assessment of investment attractiveness. We give a brief description of methodology of evaluation of investment attractiveness of agricultural enterprises. The article is aimed at a wide audience of researchers, teachers, employees of government agencies and university students.

Ключові слова: інвестиції, інновації, інвестиційне забезпечення, інвестиційно-інноваційна стратегія, інноваційний процес, сільськогосподарське підприємство.

Key words: investment, innovation, investment, investment and innovation strategy, innovation process, an agricultural enterprise.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Інвестиції є найважливішим фактором економічного зростання. Розглядаючи з точки зору різних теорій взаємозв'язок економічного зростання та інвестицій можна виділити

одну загальну закономірність, яка свідчить про те, що інвестиції виступають каталізатором економічних процесів, а ефективність їх — критерієм збалансованості розвитку суб'єктів інвестиційної сфери [5, с. 47]. Для нормального

функціонування підприємств у ринковій економіці необхідно наявність двох вхідних потоків ресурсів — потоку на поповнення оборотного капіталу і потоку на формування, заміну або прирощення основного капіталу; і вихідного потоку, що представляє собою продукт перетворення оборотного капіталу з використанням основного капіталу. При цьому розширене відтворення в сучасних умовах можливо тільки на основі здійснення безперервного інвестиційного процесу, який повинен носити інноваційний характер.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Прийнята в науці і діюча на практиці система класифікації інвестицій відображає всю сукупність економічних процесів, що протікають в інвестиційній сфері. При цьому очевидно, що реальні інвестиції створюють матеріальну основу для здійснення виробництв інноваційних товарів і послуг. Фінансові інвестиції та інвестиції в нематеріальні активи є важливим інструментом в інноваційному процесі, оскільки дозволяють спрямувати потоки фінансових ресурсів на придбання патентів, авторських прав на інтелектуальні продукти і т.д.

У теорії досить широко представлені різні джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності [1, с. 92]. Проте в різних галузях інвестиційні можливості будуть різні, а в сільському господарстві вони особливо обмежені низькою інвестиційною привабливістю, високими ризиками, значним коливанням кон'юнктури. Поточний стан сільськогосподарських підприємств та джерел фінансування інноваційної діяльності свідчить про необхідність розширення доступу до різних інвестиційних ресурсів і збільшення бюджетної підтримки на інвестиційні цілі.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є дослідження теоретичних та практичних аспектів інвестиційного забезпечення інноваційних процесів у сільськогосподарських підприємствах.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Одним з найважливіших етапів в реалізації інноваційних програм у реальному секторі економіки є пошук і залучення фінансування [3, с. 212]. Одним з ключових етапів цього процесу є оцінка власної інвестиційної привабливості, яка дозволяє зіставити необхідний розмір інвестицій і їх реально можливий обсяг. Крім того, в залежності від цілей інвестування необхідно враховувати різні варіанти базових принципів інвестування.

Сільське господарство в рамках національної економіки має істотне значення для стимулювання інвестиційної активності. Це обумовлено яскраво вираженим мультиплікативним ефектом галузі в економіці, найбільш низькою капіталоємністю і найменшим терміном окупності капітальних вкладень, стійким попитом на продукцію галузі на внутрішньому ринку.

Аналіз основних підходів до оцінки інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств дозволив виявити ряд істотних недоліків, притаманних більшості методик. Основними з них є наявність якісних, важко формалізованих критеріїв оцінки, необхідність проведення додаткових експертних оцінок, а також недостатній облік специфічних особливостей галузі та відсутність галузевих показників, що характеризують ефективність сільськогосподарського виробництва.

Розроблена методика, дозволяє оцінити рівень інвестиційної привабливості підприємств з урахуванням специфічних особливостей сільськогосподарського виробництва шляхом оцінки фінансових показників діяльності в комплексі з організаційно-економічними показниками [2, с. 312].

Рівень інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств виражається за засобом індексу інвестиційної привабливості, який є числовим показником комплексного критерію інвестиційної привабливості, розрахований за вказаною методикою.

Одним з ключових факторів успіху підприємницької діяльності є наявність чітко поставлених цілей і завдань, спрямованих на їх досягнення. Цілі і завдання повинні формулюватися на основі довгострокових планів розвитку і представляти собою набір взаємопов'язаних показників і заходів, об'єднаних в єдиній стратегії розвитку підприємств, галузей і країни в цілому. Процес сегментування дозволив об'єднати сільськогосподарські підприємства в схожі групи, більш детально вивчити потенціал і потреби кожної групи і визначити основні параметри базової стратегії розвитку інноваційної діяльності на рівні окремих груп. Профілювання зазначених сегментів на основі дескрипторних змінних дозволило найбільшою мірою відобразити властивості сегмента, а в якості дескрипторів виступили показники ресурсного потенціалу та показники ефективності його використання для кожного сегмента з урахуванням аграрної специфіки.

Як інструмент розробки базових стратегій використано матриці цілеспрямованої політики (матрицею привабливості бізнесу). Даний

інструмент дозволив оцінити відносну привабливість інвестицій в кожен сегмент і визначити відповідні стратегічні цілі. Аналіз матриці цілеспрямованої політики, карти цінностей виділених сегментів і результатів їх профілювання дозволив сформулювати основні параметри базових стратегій розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств.

Для автоматизації розрахунку індексу інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств використовується програма "Інвест-Прогноз". Програма використовує оригінальну методику проведення розрахунків (представлену вище), що містить у собі вбудовані алгоритми аналізу підприємства, аналізу та вибірки видів порушення діяльності підприємства і автоматичної побудови висновків. Використання програми "Інвест-Прогноз" також дозволить автоматизувати розрахунок значної кількості фінансово-економічних показників, об'єднаних в такі групи: показники фінансової стійкості, показники ефективності діяльності, показники кредитоспроможності, організаційно-економічні показники і показники ризиків [4, с. 68].

ВИСНОВКИ

Таким чином, можна укласти наступне. По-перше, інвестиції виступають каталізатором економічних процесів. По-друге, в умовах формування інноваційної економіки, розширене відтворення має здійснюватися на основі безперервного інвестиційного процесу, який повинен носити інноваційний характер. По-третє, інвестиційна привабливість підприємства може бути одним з критеріїв оцінки перспектив інноваційного розвитку. По-четверте, використання запропонованої методики оцінки інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств дозволяє розробляти базові стратегії інноваційного розвитку як в масштабах регіону для окремих груп, так і в рамках конкретного сільськогосподарського підприємства. По-п'яте, автоматизація розрахунку індексу інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств дозволяє реалізувати систему моніторингу та оцінки ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств на регулярній основі.

Література:

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент / И.А. Бланк. — К.: МП "ІТЕМ" ЛТД, "Юнайтед Лондон Лимитед", 1995. — 448 с.

2. Карпінський Б.А. Інвестиції: словник / Б.А. Карпінський. — К.: ЦУЛ, 2009. — 462 с.

3. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М.Я. Коробов. — К.: Знання, 2000. — 378 с.

4. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів і фінансового стану підприємства: навч. посібник / В.О. Мец. — К.: КНЕУ. — 1999. — 132 с.

5. Павленко І.І. Міжнародна торгівля та інвестиції: навч. посіб. — К., 2012. — 256 с.

References:

1. Blanc, I.A. (1995), Investytsiyni menedzhment [Investment Management], МР "ІТЕМ" LTD, "United London Limited", Kyiv, Ukraine.

2. Karpinski, B.A. (2009), Investytsii: slovnyk [Investment: Dictionary], TSUL, Kyiv, Ukraine.

3. Korobov, M.Ja. (2000), Finansovo-ekonomichnyi analiz diialnosti pidpriemstv [Financial and economic analysis of enterprises], Znannia, Kyiv, Ukraine.

4. Mets, V.A. (1999), Ekonomichnyi analiz finansovykh rezultativ i finansovoho stanu pidpriemstva [Economic analysis of financial results and financial condition of the company: Teach. Guide.], KNEU, Kyiv, Ukraine.

5. Pavlenko, I. I. (2012), Mizhnarodna torhivlia ta investytsii [International Trade and Investment: teach. guidances.], Tsentр uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 22.07.2014 р.

